РОЗДІЛ: Наддніпрянська Україна на початку 20 століття

Поняття і терміни:

Монополія — об'єднання підприємств, які виробляють продукцію певного виду, заради обмеження конкуренції та отримання високих (монопольних) прибутків; зосередження будь-чого в руках однієї верстви, організації, особи тощо.

Хутір - вид сільського поселення, господарство (подвір'я) з належною до нього землею; мале сільське, часто однодвірне поселення поза селом.

Відруб - у період здійснення Столипінської реформи — земельна ділянка, що виділялася селянинові на правах особистої власності. В Україні поширення не набула.

Чорносоменці - збірна назва для низки російських монархічних і ультранаціоналістичних організацій, що виникли під час революції 1905 року в Російській імперії. Виступали за збереження самодержавства на основі уваровської формули «Православіе, Самодержавіе, Народность». Період особливої активності чорносотенців прийшовся на 1905—1914 роки.

Страйк - організоване масове або часткове припинення роботи чи інша протидія нормальному (традиційному) перебігу виробничого процесу з метою домогтися виконання певних вимог.

Українська соціал-демократія — діяльність соціал-демократичних організацій, які крім соціальних і демократичних ідеалів, сповідували та намагалися здійснити національно-державницьку ідею, захистити, зберегти і примножити українську культуру і духовність, відродити українську державність.

Дати:

1900р. – утворення РУП, першої політичної партії Наддніпрянської України

1905 р. – створення першої в Наддніпрянській Україні «Просвіти»

1908 р. – створення Товариства українських поступовців (ТУП)

Факти:

1900 – 1903 рр. – економічна криза (зменшення цін на вугілля, залізо, чавун, зупинка заводів, ліквідація дрібних підприємств, концентрація промисловості – зосередження виробництва на великих підприємствах).

Особливості економічного становища на поч. 20 ст.:

- Концентрація промислового виробництва;
- утворення монополій у формі синдикатів. Першим виник цукровий синдикат. (1901 р. «Продвагон», 1902 р. «Продамет»);
- зростання впливу іноземного капіталу;
- нерівномірність розвитку окремих регіонів (Південь бурхливий промисловий розвиток, північно-західні регіони аграрний край);
- відбувається спеціалізація промислових районів;
- Україна на початку 20 ст. один з головних промислових регіонів Російської імперії.
- Панування поміщицького землеволодіння, селяни малоземельні і безземельні
- Кооперативний рух
- Міграція населення

Наслідком економічної кризи стало погіршення життєвого рівня населення, виступи робітників, селян, студентів, посилення національного руху.